

Una infusió de saviesa popular

«Etnobotànica de les terres gironines» recull i cataloga les plantes útils de l'Alt Empordà i les Guilleries

RAMON ESTÉBAN / Girona

● Les pràctiques imposades per la indústria farmacèutica van impedir fa unes quantes dècades que tota una generació pugés a força d'herbes, com havien fet els nostres avant-

passats durant centenars o potser milers d'anys. Malgrat que la transmissió de pares a fills s'ha trencat, aquesta saviesa popular resta conservada entre els avis, sobretot de les zones rurals. Un treball de recerca, Et-

nobotànica de les terres gironines; ha rescatat el nom i les aplicacions de les plantes utilitzades a la plana interior de l'Alt Empordà i a les Guilleries, i les ha catalogat. És una guia pràctica que salva un gran tresor.

Els autors són quatre llicenciats en farmàcia, especialitzats en botànica: Montserrat Parada (Vilanova, 1968), Anna Selga (Santa Coloma de Farners, 1970), Maria Àngels Bonet (Santa Eulàlia de Ronçana, Vallès Oriental, 1964) i Joan Vallès (Figueres, 1959). Vallès és professor de botànica a la Universitat de Barcelona (UB) i, com les tres coautoras, està adscrit al laboratori de botànica d'aquesta universitat.

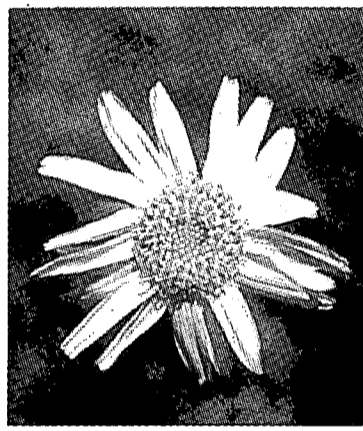
El catàleg és el fruit de les entrevistes a 76 informants dels territoris esmentats, que van aportar dades de fins a 288 plantes diferents, la majoria, localitzades a les Guilleries. El principal ús que els donen és el medicinal, però també les fan servir (o saben que ho podrien fer) per al menjar, per fins veterinaris, per treure'n tint o per a pràctiques vinculades amb les supersticions. Els informants també tenien coneixement de 24 plantes tòxiques.

«La ciència és cultura»

Joan Vallès, que, junt amb Montserrat Parada, Maria Àngels Bonet i el diputat de Publicacions de la Diputació, Lluís Guinó, va presentar el llibre a la premsa ahir al migdia, va remarcar que un dels seus objectius com a científic és inculcar que la ciència també és cultura i, en el cas concret d'aquest treball, demostrar la relació estreta entre natura i so-

Els tres autors que van presentar el llibre (falta Anna Selga). A dalt, estepa blanca (*Cistus salvifolius*), un bon expectorant; i a baix, àrnica (*Arnica montana*), que té diferents aplicacions. / R.E.

cietat, un vincle —va assenyalar— que a les comarques de Girona encara es conserva. Quant als motius que els van dur a elaborar l'inventari, els autors van apuntar que, d'una banda, el coneixement sobre les plantes aprofitables és un «tresor» que es podria perdre, atès que es dona quasi exclusivament entre la gent de més edat, i d'altra banda, perquè el recull pot incentivar la recerca de nous usos. En aquest sentit, els tres científics no trobarien mala-

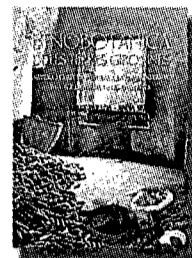
ment un major ús industrial d'aquestes plantes, preferentment a partir de cultius.

Una mica de tot

Els noms es presenten en cinc grans blocs: plantes amb usos medicinals i altres aprofitaments; mesclades de plantes; licors i altres begudes; aprofitament forestal, i remeis d'origen divers i creences. Junt amb el nom científic (conegut pels assidus als herbolaris i a les consultes homeòpates, però força

descongut per l'usuari en general), s'apunten el nom o noms vulgars; les aplicacions, la part útil de la planta i, si s'escau, unes observacions complementàries. L'Alt Empordà i les Guilleries (i segurament les comarques veïnes, així com bona part de la conca mediterrània) són una gran farmaciola amb remeis per a tot, o quasi tot. Uns quants exemples de plantes medicinals que tenim a l'abast: amb el cardot petit (*Eryngium campestre*) s'aconsegueixen efectes afro-

EL LLIBRE

ETNOBOTÀNICA DE LES TERRES GIRONINES. NATURA I CULTURA POPULAR A LA PLANA INTERIOR DE L'ALT EMPORDÀ I A LES GUILLERIES

Autors: Montserrat Parada i Soler, Anna Selga i Martí, Maria Àngels Bonet i Galobart, i Joan Vallès i Xirau, del laboratori de botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.
Editorial: Diputació de Girona. Tercer volum de la col·lecció Francesc Eiximenis.
Pàgines: 349.
Preu: 25,24 euros.

disíacs; la viadella (*Clematis flammula*) és un antipneumònic i un callicida; la ceba (*Allium cepa*) i l'all (*Allium sativum*) són la solució a desenes de dolències, generalment originades a les vies respiratòries; la sàlvia (*Salvia officinalis*) és un gran analgèsic; la romaguera de pastor (*Smilax aspera*) s'usa d'antisèptic; la fulla de la tomatera (*Solanum lycopersicum*) evita la formació de pedres als ronyons... I així, fins a més d'un miler d'aplicacions de prop de 300 plantes.

Ràdio Olot emetrà articles de Joaquim Danés i Llongarriu

● Olot. Ràdio Olot emetrà amb motiu de la celebració de Sant Jordi guions radiofònics que van ser escrits pel popular doctor Joaquim Danés i Llongarriu, mort l'any passat. En el marc de la programació Olot, temps de paraules, l'emissora emetrà cinc guions, entre el 22 i el 26 d'abril, basats en articles periodístics o altres escrits de Danés, adaptats per l'escriptor Alexandre Cuéllar. Es tracta de *Les timbes dels Catòlics*, *Els nostres morts i els nostres cementiris*, *L'enderrocament de Can Miua*, *El Fajol* i *El Nadal dels absents*. L'emissió es farà a partir de dos quarts de vuit del vespre. / J.C.

Tres traductors parlen dels «seus» llibres

● Girona. Roger Costa-Pau, Francesc Francisco-Busquets i Jordi Curbet Hereu explicaran a les vuit del vespre al Restaurant 21 de Josep Pla la seva experiència com a traductors, respectivament, dels llibres *Hijas de Sara*, de Sílvia Planas; *Tres històries americanes*, de Washington Irving, i *Estats crepusculars*, tots tres publicats per CCG Edicions. / R.E.

Presenten la transcripció comentada del «Llibre vermell» de Girona

● Girona. L'Ajuntament i la Fundació Noguera acaben d'editar *Llibre Vermell de la ciutat de Girona (1118-1624)*. La publicació, elaborada per Gliselda Juliol i Albertí, conté la transcripció i una anàlisi dels 225 documents del còdex conegut com a *Llibre Vermell*, en què es recullen textos de l'administració local, sobretot de caràcter econòmic, d'entre el segle XII i el XVII. La presentació la fan a les vuit del vespre a l'ajuntament, i serà a càrrec del catedràtic d'arqueologia de la UdG Josep Maria Nolla. / R.E.

► Rodatge a Girona

El rodatge de la pel·lícula basada en la novel·la de Javier Cercas *Soldados de Salamina* es continua rodant en diferents escenaris de les comarques gironines. Ahir es van filmar algunes escenes a la plaça de la Independència i la Llibreria 22 de Girona, en què a banda dels extras van participar la protagonista, Ariadna Gil, i l'actriu Maria Botto. El desplegament dels equips cinematogràfics va provocar que s'hagués de tallar al trànsit durant unes hores el carrer Hortes. / JORDI SOLER.

TEATRE DE SALT
Informació: 972 40 20 04

Gossos Cares

Dissabte 20 d'abril
22 h
www.teatredesalt.net